Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі.

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

120 (7681) | Пятніца, 30 чэрвеня 1944 г. | Цана 20 к.

Учора доблесныя воіны Карэльскага фронта аваладалі сталіцай Карэла-Фінскай ССР горадам Петразаводск і поўнасцю ачысцілі ад нямецка-фінскіх захопнікаў Кіраўскую (Мурманскую) чыгунку. Войскі 1-га Беларускага фронта закончылі ліквідацыю акружанай [illegible] Бабруйска групіроўкі ворага і штурмам авалод[illegible] горадам Бабруйск. За адзін дзень баёў воіны Чырвонай Арміі вызвалілі больш 1.050 насялёных пунктаў Беларусі.

Слава гераічнай Чырвонай Арміі!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Генералу арміі МЕРАЦКОВУ

Войскі КАРЭЛЬСКАГА фронта ў выніку глыбокага манеўра на акружэнне з высадкай дэсанта на заходнім узбярэжжы Онежскага возера, вызвалілі ад нямецка-фінскіх захопнікаў сталіцу Карэла-Фінскай Рэспублікі — горад ПЕТРАЗАВОДСК, занялі горад і чыгуначную станцыю КАНДАПОГА, ачысціўшы тым самым ад праціўніка Кіраўскую (Мурманскую) чыгунку на ўсім яе працягу.

У баях за вызваленне ПЕТРАЗАВОДСКА вызначыліся маракі капітана 1 ранга АНТОНАВА, капітана 2 ранга КРОХІНА, капітан-лейтэнанта ЕЛЬНІКАВА, капітана 3 ранга НІКУЛІНА, капітана МАЛЧАНАВА; войскі генерал-лейтэнанта ГАРЭЛЕНКА, генерал-маёра САПЕНКА, палкоўніка ЦЫГАНКОВА, палкоўніка АЛЯКСЕЕВА, падпалкоўніка ПІЛЬШЧЫКАВА; артылерысты палкоўніка ГЛОТАВА; сапёры палкоўніка ІВАНЧЫХІНА і сувязісты капітана 2 ранга РАЖДЗЕСТВЕНСКАГА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за вызваленне ПЕТРАЗАВОДСКА, прадставіць да прысваення назвы «ПЕТРАЗАВОДСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 29 чэрвеня, у 22 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам Карэльскага фронта, якія вызвалілі сталіцу Карэла-Фінскай Рэспублікі— ПЕТРАЗАВОДСК,—дваццаццю чатырма артылерыйскімі залпамі з трохсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне ПЕТРАЗАВОДСКА.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецка-фінскім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

29 чэрвеня 1944 года.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Генералу арміі РАКАСОЎСКАМУ

Войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта, зламаўшы супраціўленне акружанай бабруйскай групы нямецкіх войск, сёння, 29 чэрвеня, штурмам аваладалі горадам і буйнай чыгуначнай станцыяй БАБРУЙСК—важным вузлом камунікацый і магутным апорным пунктам абароны немцаў, які прыкрывае напрамкі на МІНСК і БАРАНАВІЧЫ.

У баях за аваладанне горадам БАБРУЙСК вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ГАРБАТАВА, генерал-лейтэнанта РАМАНЕНКА, генерал-лейтэнанта БАТАВА, генерал-маёра УРБАНОВІЧА, генерал-маёра АЛЯКСЕЕВА, генерал-маёра ТЕРЭМАВА, генерал-маёра ГРЫГОР'ЕЎСКАГА, генерал-маёра МОХІНА, генерал-маёра ЖАБРАВА, генерал-маёра МАКАРАВА, палкоўніка ПАГРАБНЯКА, палкоўніка МАСОНАВА, палкоўніка ЛУКІНА, палкоўніка ВДОВІНА, генерал-маёра ГАРЫШНОГА, палкоўніка ВОЛКАВА; артылерысты генерал-палкоўніка артылерыі КАЗАКОВА, генерал-маёра артылерыі БЕСКІНА, генерал-маёра артылерыі ШАМШЫНА, падпалкоўніка ГАНЧАРУКА, палкоўніка АКІМУШКІНА, палкоўніка ОЛЕЙНІКА, інжынер-палкоўніка МЯРКУЛАВА, падпалкоўніка ОРЛОВА, падпалкоўніка ОСТРЭЙНА, палкоўніка ЦАРАВА, маёра ПАЛЬГАВА; танкісты генерал-маёра танкавых войск БАХАРАВА, генерал-маёра танкавых войск ПАНАВА, генерал-маёра танкавых войск ФІЛІПАВА, палкоўніка КУЗНЯЦОВА, падпалкоўніка БАРАНЮКА, падпалкоўніка ТРУШКІНА, палкоўніка ШУЛЬГІНА, палкоўніка КОЖАНАВА, падпалкоўніка СОКАЛАВА, палкоўніка РЫЖАНАВА, палкоўніка БАЛЫКОВА, палкоўніка ВАСІЛЬЕВА, палкоўніка ТІДЗЕМАН; лётчыкі генерал-палкоўніка авіяцыі РУДЗЕНКА, генерал-лейтэнанта авіяцыі ОСІПЕНКА, генерал-маёра авіяцыі КАРАВАЦКАГА, генерал-маёра авіяцыі КРУПСКАГА, генерал-маёра авіяцыі КАМАРОВА, генерал-маёра авіяцыі БАЙДУКОВА, палкоўніка БАРЫСЕНКА, палкоўніка ЧЫРВА; маракі капітана 1 ранга ГРЫГОР'ЕВА, капітана 2 ранга ЛЯЛЬКО, капітана 3 ранга ПЯСКОВА; сапёры палкоўніка ГАБЕР, палкоўніка ПРУС і сувязісты падпалкоўніка ЖУКАВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за вызваленне горада БАБРУЙСКА, прадставіць да прысваення назвы «БАБРУЙСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 29 чэрвеня, у 23 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта, якія аваладалі горадам БАБРУЙСК,— дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне БАБРУЙСКА.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

29 чэрвеня 1944 года.

Указ

ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Аб прысваенні генералу арміі Ракасоўскаму К. К. воінскага звання Маршала Совецкага Саюза

Генералу арміі **Ракасоўскаму** Канстанціну Канстанцінавічу прысвоіць воінскае званне **Маршала Совецкага Саюза.**

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль
29 чэрвеня 1944 г.

Страты праціўніка і трафеі войск 3-га Беларускага і 1-га Прыбалтыйскага франтоў за час наступальных баёў з 23 па 27 чэрвеня гэтага года

Войскі 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта пад камандаваннем генерала арміі ЧЭРНЯХОЎСКАГА, у выніку наступальных баёў, праведзеных з 23 па 27 чэрвеня гэтага года, нанеслі праціўніку наступныя страты ў жывой сіле і тэхніцы:

ЗНІШЧАНА: танкаў і самаходных гармат—126, гармат розных калібраў—796, мінамётаў—290, кулямётаў—2.852, аўтамашын—1.840. Праціўнік пакінуў на полі бою больш 32.000 трупаў сваіх салдат і афіцэраў.

За гэты-ж час войскі 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта ЗАХАПІЛІ наступныя трафеі: танкаў—36, самаходных гармат—33, гармат розных калібраў—652, мінамётаў —514, кулямётаў—1.774, вінтовак і аўтаматаў—13.380, радыёстанцый—163, аўтамашын—3.300, цягачоў—25, паравозаў—32, вагонаў — 1.540, коней—2.266, складаў з боепрыпасамі, узбраеннем, снаражэннем і харчаваннем—225.

УЗЯТА Ў ПАЛОН больш 20.000 нямецкіх салдат і звыш трохсот афіцэраў, у тым ліку камандзір 53 армейскага корпуса генерал ад інфантэрыі ГАЛЬВІТЦЭР, камандзір 206 п. д. генерал-лейтэнант ХІТТЭР і начальнік штаба 53 а. к. палкоўнік ШМІДТ.

Такім чынам агульныя страты немцаў па галоўных відах баявой тэхнікі і жывой сіле за пяць дзён наступальных баёў 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта складаюць: палоннымі і забітымі—52.000, танкаў і самаходных гармат—195, гармат рознага калібра—1.448, мінамётаў — 804, кулямётаў—4.626, аўтамашын—5.140.

* * *

Войскі 1-га ПРЫБАЛТЫЙСКАГА фронта пад камандаваннем генерала арміі БАГРАМЯНА, у выніку наступальных баёў, праведзеных з 23 па 27 чэрвеня гэтага года, нанеслі праціўніку наступныя страты ў жывой сіле і тэхніцы:

ЗНІШЧАНА: танкаў і самаходных гармат—269, гармат рознага калібра — 252, мінамётаў — 170, кулямётаў—1.009, аўтамашын—1.026. Праціўнік страціў толькі забітымі больш 20.000 салдат і афіцэраў.

За гэты-ж час войскі 1-га ПРЫБАЛТЫЙСКАГА фронта ЗАХАПІЛІ наступныя трафеі: танкаў—31, гармат рознага калібра —374, мінамётаў—156, кулямётаў—1.093, вінтовак і аўтаматаў—10.565, супроцьтанкавых ружжаў — 137, аўтамашын—1.424, паравозаў—9, чыгуначных вагонаў і платформ—30, коней—595, складаў з боепрыпасамі, узбраеннем, снаражэннем і харчаваннем—225.

УЗЯТА Ў ПАЛОН больш 5.000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Такім чынам агульныя страты немцаў па галоўных відах баявой тэхнікі і жывой сіле за час наступальных баёў 1-га ПРЫБАЛТЫЙСКАГА фронта складаюць: палоннымі і забітымі—25.000, танкаў і самаходных гармат—300, гармат рознага калібра—626, мінамётаў—326, кулямётаў —2.102, аўтамашын—2.450.

У выніку наступальных баёў, ЯКІЯ ПРАВЕДЗЕНЫ Ў ЦЕСНЫМ УЗАЕМАДЗЕЯННІ ДВУХ ФРАНТОЎ—3-га БЕЛАРУСКАГА і 1-га ПРЫБАЛТЫЙСКАГА і ЗАВЯРШЫЛІСЯ АКРУЖЭННЕМ і ЗНІШЧЭННЕМ ВІЦЕБСКАЙ ГРУПІРОЎКІ ПРАЦІЎНІКА і ВЫЗВАЛЕННЕМ ГОРАДА ВІЦЕБСК, страты немцаў па галоўных відах баявой тэхнікі і жывой сіле складаюць: палоннымі і забітымі — 77.000, танкаў і самаходных гармат—495, гармат розных калібраў—2.074, мінамётаў—1.130, кулямётаў — 6.728, аўтамашын—7.590.

СОВІНФОРМБЮРО.

Ад Совецкага Інформбюро

З АПЕРАТЫЎНАЙ ЗВОДКІ ЗА 29 ЧЭРВЕНЯ

[illegible]кі КАРЭЛЬСКАГА фронта, у выніку глыбокага абходнага [illegible] на акружэнне з высадкай дэсанта на заходнім узбярэжжы [illegible]ЕЖСКАГА возера, вызвалілі ад нямецка-фінскіх захопнікаў сталіцу Карэла-Фінскай ССР горад ПЕТРАЗАВОДСК, занялі горад і чыгуначную станцыю КАНДАПОГА, ачысціўшы тым самым ад праціўніка Кіраўскую (Мурманскую) чыгунку на ўсім яе працягу. Працягваючы развіваць наступленне на захад і на поўдзень ад горада МЯДЗВЕЖЖАГОРСК, паміж ОНЕЖСКІМ І ЛАДАЖСКІМ вазёрамі, войскі фронта занялі населёныя пункты ЕЎГОРА, 2-я КУМСА, МЯНДУСЕЛЬГА, ПАЛАЯ ЛАМБА, ВЕРХНЯЯ і НІЖНЯЯ ДЗЕРАВЯННАЯ, АФАНАС'ЕВА-ГАРА, ПУСКУ-СЕЛЬГА, ЧЫМОЙЛА, КІМУСЕЛЬГА.

На ПОЛАЦКІМ напрамку нашы войскі вялі наступальныя баі, у ходзе якіх авалодалі раённымі цэнтрамі Віцебскай вобласці горадам УШАЧЫ, ВЕТРЫНА, а таксама занялі больш 150 іншых населёных пунктаў, у тым ліку вялікія населёныя пункты ЛЫСАЯ, ВАЛЮШЧЫНА, АСТРАЎЛЯНЕ, ТУРЖЭЦ 1-ы і 2-гі, ВАРОНЕЧ, АРЭХАВА, КУБЛІЧЫ і чыгуначную станцыю ВЕТРЫНА. Нашы войскі перарэзалі чыгунку ПОЛАЦК—МАЛАДЗЕЧНА.

На МІНСКІМ напрамку нашы войскі, развіваючы паспяховае наступленне, з баямі вышлі да ракі БЯРЭЗІНА на поўнач ад горада БАРЫСАЎ на ўчастку працягласцю 60 кілометраў, заняўшы пры гэтым больш 200 населёных пунктаў, у тым ліку вялікія населёныя пункты РАЖНО, ДАМЖЭРЫЦЫ, ПЕРАХОДЦЫ, БАРАНЫ, КРАЦЭВІЧЫ, ХАЛХАЛЕЦ, КІШЧЫНА-СЛАБАДА, БЫТЧА, ЖЫЦЬКАВА, МЛЕХАВА, МУЖАНКА.

На захад ад горада МАГІЛЁЎ нашы войскі, праследуючы адступаючага праціўніка, прасунуліся наперад да 35 кілометраў і занялі больш 500 населёных пунктаў, сярод якіх раённы цэнтр Магілёўскай вобласці горад БЯЛЫНІЧЫ, вялікія населёныя пункты ЦЯЦЕРЫН, ГАЛОЎЧЫН, АЛЕШКАВІЧЫ, АСАВЕЦ, КАЛІНАЎКА, ЦЕХЦІН, ВЯЛІКІЯ БЯЛЕВІЧЫ, КАЛІЧЭНКА, ЗАЛАТВА, ГАРАДЗЕЦ, ДОЎГАЕ і чыгуначныя станцыі ВЕНДРЫЖ, СЕМУКОВІЧЫ. На радзе ўчасткаў нашы войскі фарсіравалі раку ДРУЦЬ.

Войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта 29 чэрвеня штурмам авалодалі горадам і вялікай чыгуначнай станцыяй БАБРУЙСК, а таксама з баямі занялі больш 200 іншых населёных пунктаў, у тым ліку вялікія населёныя пункты СВІСЛАЧ, ОКЦЯБР, ЯСЕНЬ, ДАРАГАНАВА, МЯЗОВІЧЫ, КРЫНКА, САЛОН, МАКАРЫЧЫ, ГОСЦІНА, ЗЯЛЕНЬКІ, ЗАБАЛОЦЦЕ і чыгуначныя станцыі ЯСЕНЬ, ТАТАРКА, ДЗЯРЭЎЦЫ, ДАРАГАНАВА. Нашы войскі завяршылі ліквідацыю акружанай у раёне БАБРУЙСКА групіроўкі немцаў. Пры ліквідацыі акружанай групіроўкі праціўніка нашы войскі ЗНІШЧЫЛІ больш 16.000 нямецкіх салдат і афіцэраў і ЎЗЯЛІ Ў ПАЛОН 18.000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

На другіх участках фронта—без істотных змен.

На працягу 28 чэрвеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 278 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіт 71 самалёт праціўніка.

* * *

НАЛЁТЫ НАШАЙ АВІЯЦЫІ НА ЧЫГУНАЧНЫЯ ВУЗЛЫ БАРАНАВІЧЫ, ЛУНІНЕЦ, МІНСК І ПОЛАЦК

У ноч на 29 чэрвеня наша авіяцыя зрабіла масіраваныя налёты на чыгуначныя вузлы Баранавічы, Лунінец, Мінск і Полацк.

У момант налёту на чыгуначным вузле Баранавічы знаходзілася многа эшалонаў з войскамі і ваеннай тэхнікай праціўніка. У выніку бамбардыроўкі на тэрыторыі вузла ўзнікла 15 ачагоў пажару. Лётчыкі назіралі, як гарэлі эшалоны і ваенныя склады. На чыгуначным вузле Лунінец падпалены тры эшалоны.

Асабліва інтэнсіўны налёт наша авіяцыя зрабіла на чыгуначны вузел Мінск. Пажар ахапіў значную частку тэрыторыі вузла. Гарэлі эшалоны і ваенныя склады. На чыгуначным вузле Полацк, у выніку бамбардыроўкі, узнікла 6 ачагоў пажару, якія суправаджаліся моцнымі выбухамі.

Анатоль АСТРЭЙКА

Дзень добры, Магілёў!

Дзень добры, горад Магілёў!
Ты больш няволяй не скаваны,
Ты стаў навек совецкім зноў,
Хоць ты разбіты, зрабаваны.
Мы кожны ліст з тваіх садоў
Рукой стараннаю расправім,
Людзей тваіх святую кроў
Мы расцалуем і праславім.
Цаглінку кожную тваю,
Што злыдзень-вораг абясчэсціў,
Збяром мы, як любоў сваю,
Ізноў каб здолеў ты ўваскрэсці.
Твае расквецім мы сады
І фабрык перагуд адновім,
[illegible] на цудоўныя лады
[illegible]цаўковая аснова.
[illegible]тыя паясы
Сатчэш Рэспублікі Советаў
З адменнай шоўкавай красы,
Што роўнай не знайсці над
светам.
Дзень добры, горад-барацьбіт,
Раскуты воляю народа!
Зноў загудзе Дняпра граніт
Гудкамі рупных параходаў.
Паклон і наш прывет табе,
Апеты сонечным Купалам.
Жыццё аддаў ты барацьбе,
Каб зноў яно закрасавала.
Дзень добры, горад Магілёў!
Ты больш не скуты, не распяты.
Ты стаў навек совецкім зноў,
Бо большэвіцкім быў салдатам.

На землях роднай Беларусі

Віцебск, Жлобін, Орша, Магілёў, Асіповічы!—слаўныя імёны беларускіх гарадоў адно за другім і ўсе разам пераможна гучаць у загадах Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна.

Імклівае наступленне Чырвонай Арміі, якога яшчэ не ведала гісторыя вайны, нясе поўнае вызваленне беларускаму народу. Дні цудоўныя, дні радасныя для нашай краіны!

25 год таму назад была створана самастойная беларуская дзяржава. Совецкая Беларусь пачала новае жыццё у брацкай сям'і совецкіх народаў пад сцягам Сталінскай Канстытуцыі. Непазнавальны стаў народ, які раней быў народам жалю, маўчання, цяжкага раздум'я. Беларусь загаварыла, заспявала і яе песні стала паўтараць уся наша краіна, як песні радасці і шчасця.

У калгасы прышоў добрабыт. Узнікла буйная прамысловасць. Выраслі і ўпрыгожыліся гарады. Пышна расцвілі беларуская культура і навука.

Працоўнае свабоднае жыццё беларускага народа было спынена разбойніцкім нападам немцаў. Беларусь адна з першых прыняла на сябе цяжар варожага ўдару. Над ёй згусцілася ноч жорсткага фашысцкага гнёту.

Гітлераўцы сваёй прамой задачай паставілі выкараніць у Беларусі ўсё, што было створана за годы совецкай улады. Усё, пачынаючы ад дзяржавы і канчаючы шчаслівым дзяцінствам беларускага дзіцяці.

Страшэнныя ішлі да нас весткі пра масавыя забойствы совецкіх людзей, пра спальванне вёсак, разбурэнне гарадоў, знішчэнне ўсёй беларускай культуры. Немцы назвалі Беларусь Мінска-Баранавіцкай акругай, беларусаў — беларуцінамі. Яны забаранілі беларусам называцца народам, знішчалі школы, кнігі, усё, што гаварыла і напамінала пра беларускую культуру і кроўную сувязь з рускім народам.

Намеснік Гітлера кат Кубэ заявіў з усёй нагласцю, уласцівай немцам: «Буйныя гарады Беларутэніі — Мінск, Віцебск, Гомель, Магілёў — ператвораны ў руіны. Няма неабходнасці аднаўляць гэтыя гарады, бо гарады псуюць беларуціна, таму што ён прывязан да зямлі». Але не скарылася Совецкая Беларусь! З канца ў канец запылаў увесь край партызанскай свяшчэннай вайной. Кар'ера ката Кубэ была падсечана смелай партызанскай рукой. Такі-ж быў лёс і многіх тысяч іншых немцаў. Рух народных мсціўцаў тут стаў масавым і набыў велізарны размах. Беларусы дапамагалі Чырвонай Арміі, рыхтаваліся да яе прыходу, цвёрда верылі, што яна прыдзе, і дапамагалі ёй усім, чым толькі маглі. Людзі ўвесь час глядзелі на ўсход і чакалі зару вызвалення.

Яна заружавела ўспышкамі совецкіх гармат у наступленні Чырвонай Арміі, у выніку якога былі вызвалены гарады Гомель і Мозыр, Рэчыца і Добруш, Хойнікі і Крычаў, многія, многія сотні вёсак Гомельскай, Магілёўскай, Палескай і Віцебскай абласцей.

Вораг адчайна чапляўся за беларускую зямлю. Ён ведаў, што іменна тут пралягае самы кароткі шлях на захад, да жыццёвых цэнтраў гітлераўскай Германіі. Немцы будавалі на беларускай зямлі шматлікія ўмацаванні, будавалі абаронныя рубяжы, скарыстоўвалі для абароны сваіх пазіцый прыроду гэтага краю — бясконцыя балоты, дрыгву, лясы. Яны спадзяваліся адсядзецца там, затрымаць, утапіць у балотах наступленне Чырвонай Арміі.

Не вышла! Магутным молатам наступлення Чырвоная Армія зламала нямецкую абарону адразу на некалькіх напрамках і нястрымна пайшла па беларускай зямлі, вяртаючы Радзіме беларускія гарады і вёскі, вызваляючы ад гітлераўскага гнёту мільёны сыноў і дачок беларускага народа. Пад сакрушальнымі ўдарамі наступаючых совецкіх воінаў варожыя войскі прымушаны ачышчаць адзін акупіраваны раён за другім.

Зноў сцяг свабоды ўзнят над абласным цэнтрам Беларусі — Віцебскам, над буйным абласным цэнтрам — Магілевам, над Жлобінам, над Оршай, над Шкловам, Быхавам, Асіповічамі, Лепелем, Халопенічамі, Клічавам. За адзін толькі ўчарашні дзень войскі Чырвонай Арміі занялі больш 1.150 населёных пунктаў Беларусі!

Як выразна бачна з паведамленняў Совецкага Інформбюро, нашы войскі не толькі выганяюць ворага з беларускай зямлі, але і бязлітасна знішчаюць яго жывую сілу і тэхніку. У раёне Віцебска рашучымі і энергічнымі дзеяннямі часцей Чырвонай Арміі была акружана і знішчана групіроўка праціўніка ў саставе 4, 197, 206 і 246 пяхотных і 6 авіяпалявой дывізій. Знішчана там больш 20.000 гітлераўцаў і больш 10.000 узята ў палон. У раёне горада Бабруйск акружана 5 нямецкіх дывізій і цяпер вядуцца баі на іх знішчэнне. У баі за Магілёў разгромлена 12 нямецкая пяхотная дывізія. Велізарныя страты наносіць гітлераўцам наша авіяцыя, у прыватнасці масіраваныя налёты авіяцыі дальняга дзеяння.

У пісьме таварышу Сталіну, прынятым 1 студзеня 1944 года на ўрачыстым пасяджэнні прадстаўнікоў грамадскіх арганізацый у вызваленым Гомелі, было сказана: «Беларускі народ непахісна верыць, што недалёка той час, калі пад Вашым, таварыш Сталін, кіраўніцтвам уся Беларусь будзе ачышчана ад крывавых нямецкіх захопнікаў».

Прышоў гэты час! Чырвоная Армія вызваляе Беларусь. Мы ведаем, што наперадзе яшчэ нямала цяжкасцяў. Але воля да перамогі совецкіх воінаў несакрушальная. Іх майстэрства загартавана і праверана ў трохгадовых бітвах. Мужайся, родная Беларусь! Нядоўга засталося табе пакутваць у нямецкім палоне. Пад сцягам свабоды і незалежнасці народаў, пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна наша доблесная Чырвоная Армія пракладвае свой пераможны шлях на захад, і прывітанні ўсяго свабодалюбівага чалавецтва суправаджаюць яе ў гераічных баях.

(Перадавы артыкул газеты «Праўда» за 29 чэрвеня 1944 г.).

На захад ад Оршы

3-ці БЕЛАРУСКІ ФРОНТ, 28 чэрвеня. **(Ваен. кар. «Праўды»).** У тую-ж раніцу, калі горад Орша быў узяты нашымі войскамі, мы выехалі з горада ўслед за нашымі часцямі, якія прасоўваліся наперад.

Кілометрах у 30—40 ад Оршы, каб скараціць шлях, мы звярнулі на ціхую прасёлкавую дарогу, пракладзеную ў зялёным і не вельмі густым лесе.

І вось, што мы ўбачылі на гэтай дарозе. Уявіце сабе тры кілометры вузкай паласы зямлі, на якой шчыльна ляжаць уціснутыя ў зямлю, распластаныя нямецкія салдаты і афіцэры, коні, гарматы, павозкі, легкавыя і грузавыя аўтамабілі, цягачы, вінтоўкі з пагнутымі, як качэргі, ствaламі. Па абодвы бакі дарогі ў балоце сотні такіх-жа трупаў у позах прадсмяротнага адчаю, перакуленыя машыны і яшчэ жывыя коні.

Пры якіх-жа абставінах загінуў гэты нямецкі артылерыйскі полк з усім абозам, зброяй, аўтамашынамі і цягачамі яшчэ да падыходу нашых часцей, што наступалі з Оршы?

Пасля ўзяцця нашымі войскамі Оршы немцы пачалі адступаць на захад па прасёлкавых дарогах. А тут іх ужо чакалі совецкія танкісты і аўтаматчыкі. Такіх слядоў дзеянняў нашых рухомых груп нямала.

У лясах і балотах, што parаслі хмызняком, далёка ззаду лініі нашага фронта, які імкліва рушыць наперад, блукаюць у акружэнні яшчэ тысячы немцаў. Тут-жа, у лясах, мы натыкаемся на кінутых немцамі совецкіх людзей, якіх яны гналі ў Германію. Совецкія людзі былі падзелены на партыі па тысячы чалавек. Мужчыны, жанчыны, падлеткі асобна.

Нямецкае камандаванне, каб утрымаць Оршу і выратаваць ад знішчэння 78-ю штурмавую дывізію, адну з самых лепшых у германскай арміі, спяшаючыся, зняло з глыбокіх тылоў часці, што ахоўвалі чыгункі, і, далучыўшы да іх дзве дывізіі, спецыяльна прызначаныя для барацьбы з партызанскімі атрадамі, кінула да Оршы. Але яны наткнуліся на нашы часці і былі біты яшчэ задоўга да падыходу да горада, у той час, як іншыя нашы часці ўжо ўрываліся ў Оршу.

Такі асаблівы характар цяперашняй бітвы на беларускай зямлі. Совецкія войскі вызваляюць адзін за другім родныя гарады і населёныя пункты. Беларуская зямля стала велізарнай арэнай, на якой цяпер церпяць цяжкае паражэнне нямецкія полчышчы.

Вадзім КАЖЭЎНІКАЎ.

Трыбуна стаханаўскага вопыту

Вопыт передавікоў — усім рабочым торфапрамысловасці

Сезон торфаздабычы ўступіў у рашаючую фазу. Перадавыя прадпрыемствы рэспублікі набліжаюцца да выканання поўгадовага плана торфаздабычы. Да такіх прадпрыемстваў трэба аднесці торфзаводы «Давыдаўка», «Большэвік», «Старая Беліца». Поспех работы гэтых прадпрыемстваў крыецца перш за ўсё ў своечасовай і добраякаснай падрыхтоўцы да сезона; тут створаны нармальныя бытавыя ўмовы, арганізаван вытворчы працэс. Па-другое, поспеху спрыяла тое, што кіраўнікі гэтых торфапрадпрыемстваў здолелі падхапіць і ўзначаліць рух стаханаўцаў і арганізавалі перадачу вопыту перадавікоў усім рабочым.

Сезон 1944 года — першы ваенны сезон торфаздабычы — шмат чаго паказаў новага ў арганізацыі працы, у прыёмах і метадах работы. Гэтае новае павінны падхапіць усе, трэба настойліва дабівацца павышэння прадукцыйнасці працы, выканання і перавыканання планаў торфаздабычы.

ПРАЦАВАЦЬ СТРОГА ПА ГРАФІКУ!

На торфзаводзе «Давыдаўка» (дырэктар тав. Малышаў) шырокае распаўсюджанне атрымала ўвядзенне цыклічнасці і правядзенне работ строга па графіку. Гэты метад павінен стаць асноўным у барацьбе за далейшы ўздым здабычы торфу, за лепшую арганізацыю працы і шырокае развіццё стаханаўскага руху на ўсіх торфапрадпрыемствах.

На «Давыдаўцы» работа па здабычы торфу, сушцы і ўборцы яго вядзецца ў строгай адпаведнасці са складзенымі цыклавымі графікамі, якія даведзены да кожнага рабочага ў той частцы, якая датычыць яго асабістай працы.

Вопыт работы стаханаўцаў у гэтым сезоне паказвае, што рад працэсаў па здабычы торфу рэзкай патрабуе перагляду і замены. Перш за ўсё для рэзкі торфу трэба выбіраць участкі, дзе торф не крышыцца, трывалы. У залежнасці ад характару залежаў вызначаць метад рэзкі — кар'ерна-глыбінны ці паслойны.

Франтавыя брыгады вядомых стаханавак Анны Малавай, Пелагеі Юрчанка (завод «Давыдаўка»), Клапковай, Каратковай (завод «Большэвік») сістэматычна выконваюць свае вытворчыя заданні на 175—200 процантаў. У чым «сакрэт» іх поспехаў? «Сакрэт» гэты крыецца ў высокай культуры работы брыгад, у моцнай працоўнай дысцыпліне. Калі абходзіш участкі перадавых стаханаўцаў, кідаецца ў вочы парадак вядзення кар'ера. Кар'ер вядзецца ў іх роўна—па шнуру, на кар'еры няма зуб'яў; поле не заходзіць на бераг рэзкі. Тарфяная залеж выбіраецца на максімальную глыбіню, і там не застаецца лішніх перамычак. Вада з кар'ера своечасова адкачваецца. Кар'ер «разбіраецца» з такім разлікам, каб ён быў у даны дзень поўнасцю выразан, бо калі гэтага не зрабіць, дык на наступны дзень прыдзецца адкачваць з яго ваду. Як паказвае вопыт работы ў гэтым годзе, у залежнасці ад характару торфу і ступені яго асушэння, мэтазгодна прымяняць кар'ерны спосаб здабычы з камбініраваным метадам рэзкі.

КАМБІНІРАВАНЫ МЕТАД РЭЗКІ ТОРФУ

Ён заключаецца ў наступным:

1. Дзярніна знімаецца штыкавой рыдлёўкай, рэжацца на кавалкі правільнай формы і складаецца ў паўкругі, сушыцца і выкарыстоўваецца як паліва.

2. Пласт, які знаходзіцца ніжэй дзярніны, больш падсушаны і са слабай канструкцыяй, лепш за ўсё распрацоўваць разаком з гарызантальнай падрэзкай цаглін. Гэта дапаможа атрымаць больш моцныя торфацагліны.

3. Наступны пласт залежы мэтазгодна распрацоўваць паслойным метадам разаком, які мае форму літары «Г».

4. І, нарэшце, ніжні пласт з больш звязным і вільготным торфам мэтазгодней наразаць вертыкальным спосабам. Гэта дасць магчымасць рэзчыку, які знаходзіцца на верхнім сухім гарызонце, выразаць торф з дрэнна асушаных пластоў.

Вопыт паказвае, што больш мэтазгодна размеркаваць рэзчыкаў па звеннях (звяно—рэзчык і адкатчык) і групах (па 15—30 звенняў у кожнай). Кожную такую групу-брыгаду ставіць на пэўны ўчастак для распрацоўкі яго на працягу прыкладна пяці дзён. Плошча, прызначаная для работы групы, павінна своечасова, за 2—3 дні, рыхтавацца і разбівацца на асобныя ўчасткі для кожнага звяна, каб рабочыя месцы былі заўсёды гатовы да пачатку працы. Гэты метад расстаноўкі рэзчыкаў дае магчымасць атрымаць торф больш аднародны па часу яго здабычы, а значыцца, і па вільготнасці пры яго сушцы. Убіраць такі торф можна з усёй плошчы адначасова. Гэта вызваліць плошчу для наступнага цыкла работ. І, наадварот, пры раскіданасці рэзчыкаў па кар'ерах значна ўскладняецца адначасовая сушка і ўборка торфу, што затрымае вызваленне плошчы для далейшай рэзкі. Апрача таго, пры раскіданасці рэзчыкаў кіраўніцтва і кантроль за іх работай будзе таксама ўскладнены.

БАРАЦЬБА ЗА ВЫШЭЙШУЮ ПРАДУКЦЫЙНАСЦЬ ПРАЦЫ

Для забеспячэння стаханаўскіх метадаў работы на рэзцы торфу неабходна, каб усе брыгады былі забяспечаны поўным камплектам інструменту і інвентару, тачкай з катальнымі дошкамі ці ваганеткай з рамчатымі рэльсавымі шляхамі; увесь інструмент павінен знаходзіцца ў поўнай спраўнасці і добра насаджан на рукаяткі. Рукаяткі інструменту павінны мець правільную форму, і гладкую паверхню, без сучкоў і завусеніц. Разакі, рыдлёўкі, сякеры павінны быць добра навостраны.

Каштоўна кожная хвіліна рабочага часу! На торфзаводзе «Давыдаўка» змагаюцца за эканомію рабочага часу. Абеды рабочым дастаўляюцца на поле. У часе абедзенага перапынку спецыяльна вылучаныя людзі вострацъ інструмент, рамантуюць інвентар, эмазваюць калёсы тачак і ваганетак, аглядаюць шляхі, па якіх адвозіцца торф.

РАЦЫЯНАЛІЗАЦЫЯ ІНСТРУМЕНТУ, ІНВЕНТАРУ

Вопыт работы стаханаўцаў паказаў, што прымяненне тачак і ваганетак на шарыкавых падшыпніках намнога павышае прадукцыйнасць працы — да 25 процантаў.

Прымяненне на торфзаводзе «Давыдаўка» рацыяналізаванай тачкі — з пашыраным колам — дае магчымасць працаваць без прымянення катальных дошак. На торфапрадпрыемстве «КІМ» прымянілі рацыяналізаваны від тачкі, у якой кола наближана да цэнтра нагрузкі, гэтым дасягнута палёгка для рабочых і павышэнне прадукцыйнасці працы на 10 процантаў.

Значную эканомію ў рабочай сіле дае прымяненне коннай адвозкі торфу на сухадолы. У мэтах атрымання якаснага торфу з найменшай затратай рабочай сілы раіцца ўкладваць цагліны на сушку ў паўкругі па 25 — 30 штук з асновай у 5 — 6 цаглін. Пры больш слабых цаглінах укладваць у дзевяткі па 3 цагліны — трохкутнікам.

Паўкругі на палях сушкі трэба размяшчаць у шахматным парадку. Паміж паўкругамі, для лепшага іх праветрывання, неабходна пакідаць прамежкі ў 20 сантыметраў, а паміж чатырма радкамі даваць прамежкі ў 50 сантыметраў. Пры гэтым торф трэба ўкладваць радкамі перпендыкулярна валокнам у цаглінах; увогнуты бок фігуры павінен быць павернуты на поўдзень. Прымяненне рацыяналізаваных фігур дае магчымасць даводзіць торф да сухога становішча ў 25—30 дзён, абыходзячы рад паўторных перакладак.

* * *

Кіраўнікі прадпрыемстваў, абласных аддзелаў паліўнай прамысловасці і ў першую чаргу інжынерна-тэхнічныя работнікі павінны ўзначаліць рух стаханаўцаў-рацыяналізатараў, які разгарнуўся на торфапрадпрыемствах. Рацыяналізацыя, удасканаленне вытворчага працэса павысяць прадукцыйнасць працы, дапамогуць безумоўна выканаць і перавыканаць план торфаздабычы 1944 года.

Б. ПАРЭМСКІ,
начальнік вытворча-тэхнічнага аддзела Наркамата мясцовай паліўнай прамысловасці БССР.

НОВЫМІ ПРАЦОЎНЫМІ ПОДВІГАМІ АДКАЗВАЕ БЕЛАРУСКІ НАРОД НА ПЕРАМОЖНАЕ НАСТУПЛЕННЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Блізка час перамогі!

На адным з заводаў горада Нова-Беліца, дзе дырэктарам тав. Андрэенка, адбыўся мітынг адразу-ж пасля работы. Прайшоў ён актыўна. Выступленні былі ўсхваляваныя, патрыятычныя. Пачалося масавае выгнанне нямецка-фашысцкіх акупантаў з нашай роднай Беларусі, і таму кожнаму хацелася выказаць свае радасныя пачуцці.

Выступіла майстар цэха Зінаіда Струміла. Яна сказала коратка, але шчыра:

— Чырвоная Армія вядзе пабедоснае наступленне. Прышло і на нашу вуліцу свята. Блізка час перамогі! Неўзабаве дзень, калі мы зноў зажывем мірным, шчаслівым жыццём. Фронт патрабуе дапамогі тыла і мы дапаможам яму. Мы будзем працаваць, не пакладаючы рук, столькі, колькі патрэбна будзе для перамогі, зробім усё, каб дапамагчы нашым родным воінам хутчэй разграміць ворага і з перамогай вярнуцца дадому.

Яшчэ выступалі таварышы. Яны заклікалі працаваць лепш, інтэнсіўней, павышаць прадукцыйнасць працы. Тут-жа браліся новыя, дадатковыя абавязацельствы. Брыгада механіка Балюнова абавязалася датэрмінова закончыць пакрыццё даху завода. Сам тав. Балюноў прымае дзейны ўдзел у гэтай рабоце, паказвае высокія ўзоры працы. Каменшчыкі на чале з таварышам Цімашэнка ўзялі на сябе абавязацельствы датэрмінова закончыць чатыры дэкаптарных калонкі, а штукатур Мельнікава абавязалася датэрмінова закончыць штукатурныя работы на гэтых калонках. Работнікі прыгараднай гаспадаркі абавязаліся за пяць дзён закончыць прапалку і акучванне бульбы на плошчы 7 гектараў.

Увесь калектыў завода працуе ў гэтыя гістарычныя дні з вялікім патрыятычным уздымам. Сваёй добрасумленнай працай рабочыя дапамагаюць фронту каваць перамогу.

На сталінскую вахту

Калгасная вёска лікуе. Прыходзяць радасныя весткі з франтоў Айчыннай вайны. Доблесная Чырвоная Армія паспяхова вызваляе родную беларускую зямлю. Гэта натхняе нас, калгаснікаў, на новыя працоўныя подвігі ў імя Радзімы. На поспехі Чырвонай Арміі нам хочацца адказаць чымсьці асаблівым.

— Я заклікаю стаць на сталінскую вахту да поўнага вызвалення беларускай зямлі,—заявіла на мітынгу стаханаўка Яўгенія Максімаўна Медзвядзькова. —Абавязуюся даваць на касьбе паўтары—дзве нормы.

Прапанова Медзвядзьковай была аднадушна падтрымана ўсімі касцамі майго звяна. Жанчыны ўступілі ў соцыялістычнае спаборніцтва. Вечарам былі падведзены першыя вынікі. Яўгенія Медзвядзькова, Марыя Костачка, Анастасія Фешчанка, Марыя Карачова выканалі па паўтары нормы. На другі дзень мы яшчэ больш павысілі тэмпы працы.

Стары Аляксей Якаўлевіч Панкоў добра падрыхтаваў косы. На луг вышлі, калі ледзь пачало світаць. Увесь дзень калгасніцы звяна працавалі без адпачынку. Дзённую норму выканалі па 200 процантаў, апярэдзіўшы ўсе мужчынскія звенні нашага калгаса.

На гэтых поспехах мы не спынімся. Поўгектара — не граніца. Мы прыкладзем усе намаганні, каб дзённую выпрацоўку давесці да 300 процантаў.

А. КУШНЯРОВА,
звенявая калгаса імені Стаханава, Веткаўскага раёна.

Дапаможам доблесным воінам канчаткова разграміць ворага!

У Днепра-Дзвінскім ваенна-аднаўленчым кіраўніцтве адбыўся мітынг рабочых, служачых, інжынерна-тэхнічных работнікаў, прысвечаны выдатным перамогам нашай Чырвонай Арміі. Адзін за адным выступалі рабочыя і бралі на сябе абавязацельствы—павялічыць прадукцыйнасць працы і ўзмацніць дапамогу фронту.

Тав. Пракудзін заявіў:

— У лістападзе мінулага года, ў дзень 26-й гадавіны Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі таварыш Сталін сказаў, што недалёка той час, калі Чырвоная Армія поўнасцю ачысціць нашу Радзіму ад ненавіснага ворага. Час гэты надыходзіць. Воіны доблеснай Чырвонай Арміі толькі за апошнія некалькі дзён вырвалі з варожых лап тысячы беларускіх вёсак і іншых насялёных пунктаў. Вызвалены абласныя цэнтры Беларусі—Віцебск і Магілёў.

У адказ на гэтыя выдатныя перамогі калектыў рэчнікаў Днепра-Дзвінскага басейна ўзяў на сябе абавязацельства—забяспечыць бесперабойную работу флота, своечасова, без затрымак дастаўляць герaічнай Чырвонай Арміі ўсё неабходнае для канчатковага разгрому нямецкіх акупантаў. Апрача таго, днепрадзвінцы абавязаліся прыняць самы актыўны ўдзел у аднаўленні разбуранага нямецка-фашысцкімі захопнікамі Гомеля, аддаць для гэтай мэты свайго свабоднага ад работы часу не менш 30 гадзін у месяц.

У чэсць слаўных перамог

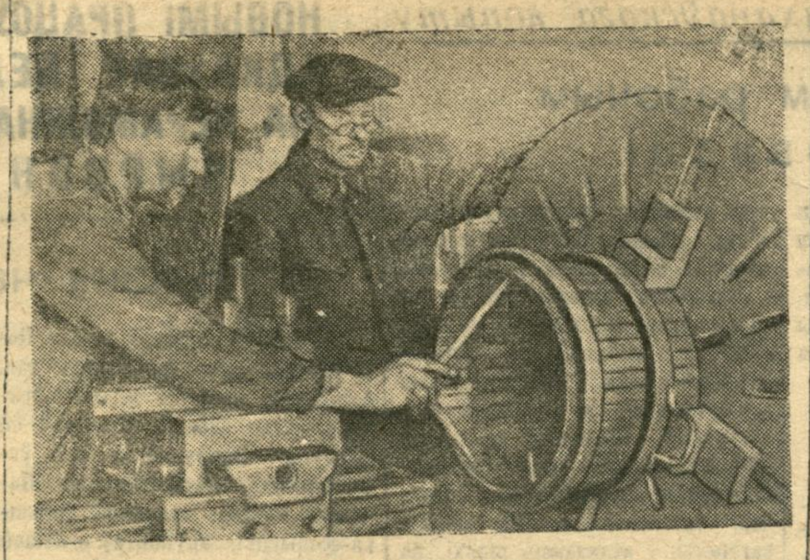
Хвалюючая вестка аб вызваленні Віцебска і Магілёва застала рабочых на працы. Усіх яна ўзняла. Старыя рабочыя, якія працуюць на аднаўленні завода, дзе дырэктарам тав. Серыкаў, выказалі агульную думку: «Трэба працаваць зараз так, каб хутчэй закончыць аднаўленне завода».

Ад слоў перайшлі да справы. У той-жа дзень у чэсць гістарычных перамог і поспехаў на франтах у Беларусі ўсе рабочыя перавыканалі свае заданні. Брыгада ваграншчыка тав. Русакова выканала дзённую норму на 360 процантаў. Дзяўчаты з комсамольска-маладзёжнай брыгады тав. Фраловай далі 250 процантаў нормы; слесары-рамонтнікі тав. Іванова далі 215 процантаў, брыгады Цімошкіна, Талкачова і Зотава выканалі дзённыя нормы на 140—150 процантаў.

Дапамагаюць аднаўляць калгасную жывёлагадоўлю

МОЗЫР, 29 чэрвеня. (БЕЛТА). Вялікую брацкую дапамогу ў аднаўленні жывёлагадоўлі ў калгасах Палесся аказваюць калгаснікі Башкірыі. Днямі яны прыслалі 440 коней, 75 быкоў-вытворнікаў і шмат буйнай рагатай жывёлы. Коні і астатняя жывёла размеркаваны паміж калгасамі Ельскага, Мозырскага, Калінкавіцкага і Камарынскага раёнаў.

КАСЦЮКОВІЧЫ, 29 чэрвеня. (БЕЛТА). Сюды з Іванаўскай вобласці прыбыла 100 свіней, якія размеркаваны па калгасных фермах. Добра падрыхтаваліся да прыёму іх калгаснікі сельгасарцелей «Энергія», «Звязда» і «Комунар». Яны адрамантавалі свінарнікі і нарыхтавалі кармы.

На фабрыцы, дзе дырэктарам тав. Галкін, токары 7-га разрада П. К. Баранаў і С. Е. Кацерыкаў апрацоўваюць першую дэталь на лабавым такарным станку, які яны самі адрамантавалі і пусцілі ў ход.

Фота **В. Чыгашкова.**

Дапаможам фронту

Цяруская арцель была поўнасцю разбурана нямецка-фашысцкімі акупантамі. Сіламі членаў арцелі, якія з'явіліся сюды адразу-ж пасля вызвалення Церахоўскага раёна ад нямецкіх захопнікаў, яна была аднаўлена хуткімі тэмпамі і пачала даваць прадукцыю. Калектыў арцелі працуе дружна, зладжана.

Зараз тут асаблівы ўздым. Няма ніводнага чалавека, які-б не выконваў нормы. Усё падпарадкавана адной мэце — даць радзіме больш высокаякаснай прадукцыі, дапамагчы фронту канчаткова разграміць ненавіснага ворага.

Інваліды Айчыннай вайны Нікіфар Гнідзін выконвае норму на 140 процантаў, Цімох Мядзведзеў — на 130 процантаў. У арцелі створана брыгада вучняў, у якой навучаецца 15 чалавек. Многія з іх ужо самастойна выконваюць бандарныя работы. Гэта вынік любоўных і добрасумленных адносін да падрыхтоўкі кадраў інструктара Грыгорыя Антонавіча Собка.

У адказ на пабеданоснае наступленне нашых доблесных войск члены арцелі абавязаліся даць краіне яшчэ больш высокаякаснай прадукцыі.

М. ЦЕСЛЯНКОЎ,
старшыня Цярускага сельсовета, Церахоўскага раёна.

Паравозы звыш плана

Хутка і высокаякасна рамантуе паравозы ў дэпо Гомель комплексная брыгада, якой кіруе комуніст Калыбалаў. Сваімі сіламі брыгада вырабіла неабходны інвентар, абсталявала рабочыя месцы, зрабіла ўсё, каб хутчэй наладзіць работу разбуранага фашысцкімі варварамі дэпо.

Сістэматычна даюць двайную выпрацоўку слесары гэтай брыгады тт. Гаруноў, Лапіцкі, Жалезнякоў, Прыпедзька, Манчук. Дзякуючы іх самаадданай працы брыгада за 20 дзён чэрвеня адрамантавала звыш плана 5 паравозаў. (БЕЛТА).

Міжнародная інфармацыя

Пісьмо германскага генерала Крэйха акупацыйным войскам у Грэцыі

СТАМБУЛ, 27 чэрвеня. (ТАСС). У канцы красавіка гітлераўцы расстралялі ў Грэцыі некалькі сот заложнікаў і пагалоўна знішчылі жыхароў некалькіх паселішчаў паблізу Спарты, абвясціўшы, што гэта з'яўляецца адказам на забойства нямецкага генерала Крэйха, якое нібыта было зроблена партызанамі. Аднак, як стала вядома, гэтыя расстрэлы былі праведзены для таго, каб утаіць ад насельніцтва і ад салдат нямецкай акупацыйнай арміі праўду аб тым, што генерал Крэйх, камандзір 41 дывізіі на Пелапанесе, рыхтаваўся ўцячы на Бліжні Усход, але ў ноч на 28 красавіка недалёка ад Спарты на шляху з Трыполіса да паўднёвага ўзбярэжжа, дзе яго чакала падводная лодка, быў схоплен гестапаўцамі і расстралян на месцы. Нядаўна на бок саюзнікаў перайшоў афіцэр са штаба 41 дывізіі. Ён даставіў зварот генерала Крэйха да нямецкіх салдат, якое ён даручыў даверапым асобам распаўсюдзіць пасля яго пабегу.

Вайну супроць СССР ён лічыць памылкаю гітлераўскага кіраўніцтва.

«Наша армія, — піша генерал Крэйх, — пацярпела ў Расіі паражэнне, якога не бачылі яшчэ ў ваеннай гісторыі Германіі. Сталінград заўсёды будзе самым цяжкім абвінавачаннем супроць злачыннага зазнайства і дылетанцтва нашага кіраўніцтва».

У сувязі з безнадзейным становішчам, у якім знаходзяцца германскія войскі ў Грэцыі, генерал Крэйх прапанаваў вярхоўнаму камандаванню план іх эвакуацыі, але гэты план быў адхілены. Далей у пісьме гаворыцца: «Таму перада мною былі толькі два шляхі: або падпарадкавацца загаду вярхоўнага камандавання, або заявіць пратэст усімі сваімі паводзінамі. Я звязаўся з другім генералам гэтай-жа ваеннай акругі, які падзяляе мае погляды. Мы абодвы пярэйдзем да праціўніка ў надзеі, што такім крокам будзем садзейнічаць выратаванню Германіі ад татальнага знішчэння. Вайна прайграна. Нямецкая армія не змагаецца больш за Германію. Яна ідзе насустрач сваёй пагібелі, каб выратаваць жыццё гультаёў і тунеядцаў».

Фінскі ўрад канчаткова прадаўся гітлераўскай Германіі

СТАКГОЛЬМ, 28 чэрвеня. (ТАСС). Як тут стала вядома, прыбыўшы на гэтых днях у Фінляндыю гітлераўскі міністр замежных спраў Рыбентроп у перагаворах з фінскім урадам абяцаў Фінляндыі ваенную дапамогу з боку Германіі, каб працягваць вайну супроць Совецкага Саюза. Немцы цяпер распаўсюджваюць паведамленне аб тым, што яны дагаварыліся з фінскім урадам па гэтаму пытанню. Як паведамляюць, у Хельсінкі з'явіліся нямецкія войскі, якія прыбылі сюды згодна дагаворанасці паміж немцамі і фінскім урадам, і накіроўваюцца на совецка-фінскі фронт. Гэтыя факты робяць зусім відавочным, што размовы фінскага ўрада аб міры з'яўляюцца толькі маскай для прыкрыцця ашукання фінскага народа з боку фінскага ўрада, які канчаткова прадаўся гітлераўскай Германіі.

ФІНСКІ ЎРАД ПАРАШЫЎ ПРАЦЯГВАЦЬ ВАЙНУ

ЛОНДАН, 28 чэрвеня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае:

«Германскае агенцтва Трансацыян паведаміла сёння раніцой з Хельсінкі, што прадстаўнік фінскага ўрадавага інфармацыйнага бюро зрабіў наступную заяву прадстаўнікам замежнага друку:

«У гэтыя сур'ёзныя дні Фінляндыя парашыла працягваць барацьбу за свае старыя правы. Па гэтай прычыне Фінляндыя прасіла Германію аб дапамозе. Урад Фінляндыі поўнасцю разумее вынікі гэтага кроку, і ўжо можна канстатаваць, што гэтае рашэнне ўрада будзе ўхвалена насельніцтвам. Зараз кожны разумее, што германа-фінскі саюз—гэта не пустыя словы».

ПАСЕДЖАННЕ ФІНСКАГА СЕЙМА

СТАКГОЛЬМ, 27 чэрвеня. (ТАСС). Газета «Афтонтыднінген» паведамляе: «Сёння, 27 чэрвеня, адбудзецца паседжанне фінскага сейма. Учора фракцыі сейма абмеркавалі новае палітычнае становішча, якое стварылася ў час прабывання Рыбентропа ў Хельсінкі. Настрой на паседжаннях фракцый быў такі, што пры нармальных умовах ураду прышлося-б выйсці ў адстаўку. Аднак, пры сучасных умовах ніякіх непасрэдных змен у складзе ўрада не чакаецца».

Яны змагаюцца за родную Беларусь

1. ШТУРМАВІК ВАСІЛЬ КАЛІННІКАЎ

Раніца была ясная, сонечная. Стаяла ціхае надвор'е. Група штурмавікоў вылецела на баявое заданне. Перад сталінскімі сокаламі была пастаўлена задача: нанесці новы магутны ўдар па чыгуначных камунікацыях праціўніка.

... Хутка пад крыллямі самалётаў з'явілася лінія фронта. Умелым манеўрам лётчыкі ўхіліліся ад зянітнага агню і падыйшлі да цэлі. Тонкай ніткай працягнулася ўнізе чыгунка, па якой вораг гоніць падмацаванні на пярэдні край. У эфір адпраўлена каманда: «Атакуем варожыя эшалоны».

Гвардыі старшы лейтэнант Васіль Каліннікаў папару з гвардыі лейтэнантам Лазаравым абрушыў лівень бомбавага агню на варожы эшалон. Бачны вынік: два вагоны з грузамі ўзляцелі ў паветра і два пашкоджаны.

Другі вылет Каліннікава папару з афіцэрам Івановым быў яшчэ больш удалы. Яны разбамбілі чыгуначны эшалон, знішчылі 5 вагонаў і стварылі два ачагі пажару.

Васіль Каліннікаў — вопытны лётчык-штурмавік. На яго рахунку — 86 баявых вылетаў і 11 паветраных баёў. Магутны агонь сваёй грознай машыны ён абрушвае на скопішчы нямецкай пяхоты, на варожыя аўтакалоны і танкі.

Нядаўна яму было даручана адказнае заданне — знішчыць пераправу праціўніка праз раку. У раёне цэлі адважнага лётчыка сустрэў моцны агонь зянітак, але ён, нягледзячы на смяротэльную небяспеку, лоўка зманеўраваў сярод выбухаў снарадаў, выйшаў да цэлі, двума паслядоўнымі ўдарамі разбурыў пераправу і нанёс ворагу вялікія страты ў тэхніцы і жывой сіле.

Жыхары вёскі Насовічы па Гомельшчыне ганарацца сваім земляком-героем, якога за выдатныя баявыя справы совецкі ўрад узнагародзіў ордэнам Чырвонай Звязды і ордэнам Айчыннай вайны I ступені.

2. МАЙСТРЫ ПА УЗБРАЕННЮ

Баявы вылет аднаго самалёта ці цэлага злучэння залежыць ад людзей розных ваенных прафесій. Метэаназіральнік і сувязіст даюць неабходныя весткі, шофер ні ўдзень, ні ўночы не пакідае руля — падвозіць на аэрадром боепрыпасы, таручае, харчаванне, вартавы пільна абараняе аб'ект, сапёр абясшкоджвае замініраванае ворагам лётнае поле... Сярод гэтых прафесій адной з важнейшых з'яўляецца майстар па ўзбраенню.

Гвардзейцы Мікола Іваноў, з вёскі Стрэчы, Віцебскай вобласці, і Владзімір Факовіч, родам з Мінска, у дні Айчыннай вайны сталі авалодваць складанай баявой тэхнікай — авіяўзбраеннем.

Мікола Іваноў раней быў педагогам, працаваў дырэктарам школы, Владзімір Факовіч — электразваршчыкам. У мірны час гэта былі людзі мірных прафесій. Цяпер іх яшчэ больш з'яднала адна думка: хутчэй разграміць гітлераўскую армію! Яны самаадданa працуюць на забеспячэнню самалётаў агнявымі сродкамі.

Не было такога выпадка, каб падрыхтаваная імі зброя дала асечку ў паветраным баі. За сваю самаадданую працу Іваноў атрымаў некалькі падзяк камандавання. Медаллю «За баявыя заслугі» адзначана гераічная праца Факовіча, а медалі «За абарону Ленінграда» і «За абарону Сталінграда» сведчаць аб тым, што ён з'яўляецца ўдзельнікам гістарычных баёў за гарады, якія носяць вялікія імёны Леніна і Сталіна.

Сталінскія сокалы, якія метка б'юць ворага з паветра, выказваюць шчырую ўдзячнасць майстрам па ўзбраенню беларусам Міколе Іванову і Владзіміру Факовічу.

Міх. БЕРКОВІЧ.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

АТ00172 АДРАС РЭДАКЦЫІ: гор. Гомель, вул. Вароўская, 10.